

VIJEĆE SRPSKE NACIONALNE MANJINE GRADA ZAGREBA

VIJEĆE SRPSKE NACIONALNE MANJINE GRADA ZAGREBA

COUNCIL OF THE SERB NATIONAL MINORITY FOR CITY OF ZAGREB

Na temelju članka 27. stavka 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) i članka 13. Statuta Vijeća srpske nacionalne manjine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 13/04), Vijeće srpske nacionalne manjine Grada Zagreba na 7. sjednici održanoj 28.12.2017. donosi

PROGRAM RADA VSNM GRADA ZAGREBA ZA 2018.

Vijeće srpske nacionalne manjine grada Zagreba u 2018. nastavlja se svim redovitim programima (poput informiranja, pravnog savjetovanja, suradnje i drugih) no većina je od njih značajno nadopunjena novim komponentama.

Najviše je promjena u području kulture, no ima ih i u savjetovanju i informiranju; sve su temeljene na želji vijećnika VSNM da se program obogati vlastitim inicijativama i snažnijom suradnjom sa srodnim organizacijama.

Program rada je podijeljen na šest područja: informiranje, kulturu, obrazovanje i jezik, savjetovanje, suradnju i rad u zajednici. Ove cjeline pokrivaju područja koja definira Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, posebni „manjinski“ zakoni te one sfere društvenog života koje su bitne za srpsku zajednicu u Zagrebu i cijeloj zemlji.

Informiranje

Program informiranja Srba, ali i šire društvene okoline, o relevantnim temama hrvatskog društva:

- Vijeće organizira tribine kojima prezentira srpsku nacionalnu kulturu (kako suvremenu, tako i tradicijsku), stvaralaštvo Srba iz Hrvatske, upoznaje širu zajednicu sa kretanjima u Republici Srbiji, upoznaje (i tu

je možda i težište tribina) javnost sa specifičnim društvenim fenomenima važnim za Srbe no i za opću javnost (društvena atmosfera, politička kretanja, povratak i prava Srba, antifašizam i revizija istorije, participacija i razvoj). Zavisno od tema i aktualnosti tribine održavamo u prostorijama SPD Privrednik, SKD Prosvjeta, knjižnice B. Ogrizović, ili, u slučaju očekivanja više publike, u prostorijama HND-a. Tribine će imati redovitiji ritam (jednom do dva puta mjesečno u Privredniku i Prosvjeti, do četiri puta godišnje u HND-u ili Ogrizoviću);

- Novu seriju tribina nastojati ćemo približiti što većem broju ljudi, montirati ćemo ih u kraće video forme (10 – 15 min) i postavljati na stranicu Vijeća te druge distribucijske kanale
- Vijeće će otvoriti i svoju web stranicu na kojoj će objavljivati informacije o svojem radu i temama od interesa za Srbe
- Vijeće će nastaviti, u suradnji sa SNV-om izdavati povremene publikacije – Biltene, u kojima se na dokumentaristički način (istraživanje i analiza, obimniji tekstovi) prikazuju pitanja sa kojima se susreće srpski narod i njegove institucije (diskriminacija i nasilje, govor mržnje, povrat imovine, pojedini aspekti povratka izbjeglica, ratni zločini, obrazovanje i sl.).

Planirano: 100.000,00

Kultura

U području kulture i dalje imamo tri cilja:

- Raditi na čuvanju, obnovi i prezentaciji materijalne i nematerijalne baštine Srba u Hrvatskoj
- Prikazati doprinos Srba (u područjima kulture i umjetnosti, politike, nauke, privrede, sporta, etc.) ukupnom društvenom razvoju Hrvatske
- Inicirati i voditi kulturne projekte

Vijeće će nastaviti sa obilježavanjem značajnih datuma i događaja iz historije srpskog naroda u Hrvatskoj; ovim je segmentom obuhvaćeno više sfera:

- Vjerski praznici (poput Božića, Sv Nikole, Sv. Save, slave Vijeća – Sv. Dositeja Zagrebačkog)

- NOB i antifašizam (npr. redovite komemoracije u Jasenovcu, Srbu, Jadovnu, Prkosu, Banskom Grabovcu, 75 godina kozaračke tragedije, Sisak i Jastrebarsko, Glina, hodanje stazama NOB-a, druge aktivnosti)
- Događaji vezani za Republiku Srbiju i za značajne Srbe
- Sudjelovanje u manifestacijama značajnim i za širu zajednicu (npr. Dan ljudskih prava, Dan pobjede, Dan antifašizma, itd.).

Vijeće će nastaviti sudjelovati u inicijativama za obnovu spomenika antifašizma (Petrova Gora, Jadovno, Jasenovac, Sloboština, ostali) ili prostora koji su vezani za historijske ličnosti iz srpske historije (kuća Peleš, kuća Rajačić, Dvori Jankovića).

Niz aktivnosti odvijeti će se u suradnji sa renomiranim kulturnim organizacijama (ustanovama, udružama, izdavačima) ili kroz samostalne inicijative Vijeća:

- Organizacija Dana srpskog filma, sa Jugoslovenskom kinotekom, ambasadom Republike Srbije i Hrvatskim filmskim savezom
- Koncipiranje Srpskog kulturnog centra u Preradovićevoj (planiranje, idejni projekt, mjerena, itd.) sa SKD Prosvjetom
- Inicijative za dodjelu ulica u Zagrebu (npr V. Desnice, još neke)
- Publiciranje knjige o znamenitim Srbima iz Hrvatske
- Publiciranje knjige pripovjedaka P. Ličine
- Godišnja memorijalna umjetnička intervencija u spomen-parku Dotrščina, u suradnji s Virtualnim muzejem Dotrščina, u povodu Svjetskog dana mira
- Memorijalna intervencija u spomen-parku Rakov potok u suradnji s Virtualnim muzejem Dotrščina, proljeće 2018.
- Predavanje Sophije Schmitz (možda još netko) o suvremenim praksama edukacije i bilježenja sjećanja na žrtve fašizma
- Organizacija „Miljkovićevih dana“

- Trajnu memorijalnu intervenciju "Linija" (inicijativa prema Gradu da se obilježi „linija dozvoljenog kretanja“ Židova i Srba iz maja 1941.)
- Gostovanje nekoliko renomiranih srpskih izdavača i prezentacija srpskog izdavaštva

Planirano: 300.000,00

Obrazovanje i jezik

U hrvatskom obrazovnom sistemu, na svim nivoima, ne postoje dovoljno kvalitetni sadržaji o Srbima i za Srbe – o njihovom jeziku, kulturi i običajima, o istaknutim ličnostima i o njihovom doprinosu ukupnom razvoju Hrvatske i bivše Jugoslavije. Umjesto da potiču integraciju i približavanje, školski materijali još su prepuni stereotipa, etnocentrizma i prešućivanja. Ustavom i zakonima jesu definirani posebni modeli odgoja i obrazovanja za nacionalne manjine, no do sada su se ti modeli pokazali kao neadekvatni za sprečavanje asimilacije (pogotovo u većim urbanim centrima) i nedovoljni za kvalitetno obrazovanje manjina o vlastitoj nacionalnoj kulturi i jeziku.

Vijeće će provoditi aktivnosti usmjerene ka prevladavanju gore spomenutih manjkavosti putem dodatne edukacije, prvenstveno okrenute mlađim članovima zajednice, koji su i najviše pogodjeni asimilacijom i odsustvom kvalitetnih obrazovnih sadržaja:

- Kreativne radionice za djecu „Azbuka kroz igru“, kroz cijelu godinu, dva termina mjesечно. Ciljevi - razvijati kod djece sposobnost kreativnog mišljenja i izražavanja; njegovati komunikaciju djeteta sa srpskim jezikom i srpskom kulturom, poticati toleranciju i poštivanje različitosti. Aktivnosti - raznovrsne igre i improvizacije koje imaju za cilj pokrenuti emocionalno - kognitivni aparat kod djeteta, korištenje tekstova za djecu srpskih autora koji pružaju mogućnost boljeg razumijevanja svijeta (Miroslav Antić, Ljubivoje Ršumović, Dušan Radović, Jovan Jovanović Zmaj), aktivnosti koje potiču likovni i estetski izražaj (crtanje, slikanje, kiparenje, animacija, igra). Na kraju školske godine planirana je završna priredba na kojoj će roditelji vidjeti rezultate radionica. Grupe: mlađa (3 – 7 godina), starija (7 – 12 godina). Tokom godine radionice ćemo nastojati obogatiti dodatnim sadržajima, u mjesечnom ritmu organizirati radionice balkanskog folklora i pjevanja (nakon ankete sa roditeljima i utvrđivanja organizacijskih kapaciteta).

- Ljetna škola srpskog jezika i kulture „Sava Mrkalj“, u suradnji sa SKD Prosvjeta. Škola će se održati tokom VII mjeseca, u odmaralištu Crvenog križa na Viru, namijenjena učenicima osnovne škole. Kroz primjerene forme, poput radionica ili na manje formalne načine, poput kvizova, tematizirati će se sadržaji iz tzv. nacionalne grupe predmeta – istorije, književnosti i umjetnosti te organizirati tečajevi plivanja.
- Uz gore navedene aktivnosti nastaviti će se sa davanjem pomoći talentiranim a siromašnjim učenicima / studentima u školovanju te sa posjetima mjestima značajnim za Srbe u Hrvatskoj (jednodnevni izleti u neke manastire, Smiljan, itd.)
- Vijeće će također, u suradnji sa SNV-om te drugim relevantnim institucijama, kako u Hrvatskoj tako i van nje, kroz razne forme (moguće su tribine, seminari, okrugli stolovi, istraživanja) tematizirati pitanje jezika Srba u Hrvatskoj (nastanak i mijenjanja, odnosi sa maticom, dijalekti i standardi, odnos sa hrvatskim jezikom, mogućnost upotrebe).

Planirano: 150.000,00

Savjetovanje građana

Težak položaj srpske zajednice u društvu vidi se i u nemogućnosti ostvarivanja građanskih, osobnih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih i drugih prava i sloboda te pune ravnopravnosti u Republici Hrvatskoj. Velik broj građana svakodnevno nam se obraća za pomoć i savjet zbog diskriminacije, i ti zahtjevi nalažu Vijeću da učini sve u rješavanju problema koji opterećuju zajednicu.

Pravni program Vijeća imati će tri komponente u sljedećoj godini:

- Savjetodavna pomoć u pitanjima koja najviše tiže Srbe: stambenom zbrinjavanju i stanarskom pravu, pravu iz mirovinskog i socijalnog osiguranja, statusnim pravima (državljanstvo), pravu iz radnog odnosa, konvalidaciji, povratu imovine i etnički motiviranim incidentima. Savjetodavna pravna pomoć će se pružati osobito građanima sa prebivalištem u Zagrebu, ali i svim ostalim građanima koji zatraže pomoć. Pružanje savjetodavne pravne pomoći odvija se u tri kruga: I – davanjem informacija, II – pismenom pravnom pomoći (savjeti o postupanju, dopisi) i III - u

određenim slučajevima zastupanje na sudu. Pomoć će davati pravna savjetnica VSNM, u suradnji sa Pravnim odjelom SNV te odvjetnica koju angažiramo po potrebi.

- Uz savjetodavne obavljati ćemo i druge poslove pravne prirode koji su potrebni za što bolje ostvarivanje ciljeva Vijeća što obuhvaća: analizu zakona, propisa i uredbi, analize sudske i upravne prakse; suradnju sa nadležnim državnim institucijama, manjinskim udrugama i udrugama ovlaštenim za pružanje besplatne pravne pomoći; rad na identificiranju imovine oduzete srpskim organizacijama (SPD, SPC, ostale organizacije) nakon Drugog svjetskog rata, njihovo popisivanje i arhiviranje dokumentacije o tome.
- Kako je rješavanje ratnih zločina protiv Srba u ratu 91-95 sasvim zanemareno (nema adekvatnih istraga, procesuiranja i kažnjavanja počinjocu, nema senzibiliziranja javnosti o ovome) organizirati ćemo konferenciju o ovome u suradnji sa Documentom i agencijom SENSE.

Planirano: 180.000,00

Saradnja

Zagrebačko vijeće je član SNV-a – Nacionalne koordinacije vijeća srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj. U Zagrebu se nalazi najveći broj Srba, svi problemi srpske zajednice prisutni su i u Zagrebu, SNV i VSNM dijele uredske prostore, imaju neke iste aktiviste. Sve ovo nalaže čvrstu programsku suradnju i koordinaciju aktivnosti, te rezultira podizanjem efikasnosti, utjecaja i vidljivosti u društvu.

Uz suradnju sa SNV planiramo i:

- Suradnju sa Srpskom pravoslavnom crkvom (vjerske, kulturne i tradicijske aktivnosti, aktivnosti kartitativnog i socijalnog karatera, poput brige za starije i brige za siromašnije sunarodnjake) i sa ambasadom Republike Srbije (povratak, obnova i razvoj, institucionalno jačanje zajednice, prezentacija kulturnih aktivnosti)

- Suradnju sa SKD Prosvjetom - zajednički se osmišljavaju i realiziraju programi na područjima kulture i obrazovanja. Uz to, Vijeće će dodatno podržati druženja starijih pripadnika srpske zajednice u Zagrebu koje se odvija u organizaciji zagrebačkog pododbora SKD Prosvjete.
- Suradnju sa SPD Privrednik u promociji i prezentaciji malih obiteljskih gospodarstava sa područja od posebnog državnog interesa. Uz revitalizaciju i razvoj ovih područja cilj nam je snaženje i ohrabrvanje povratničke populacije, što se može postići kroz upoznavanje javnosti sa potencijalom tih krajeva i tih ljudi. Uz promociju hrane i pića koje

proizvode, promociju njihvih imanja/farmi, njihovih krajeva, običaja i zanata nadamo se ubrzati povratak i sačuvati od zaborava specifične vrijednosti i znanja.

- Suradnju sa organizacijama civilnog društva, međunarodnim organizacijama te vijećima drugih nacionalnih manjina na projektima od interesa za pripadnike naše zajednice. U okviru ovoga nastaviti ćemo sa provođenjem evropske „Manjinske inicijative“ (MSPI) kojoj je cilj poboljšati evropsko zakonodavstvo koje se tiče nacionalnih manjina na područjima korištenja manjinskih jezika, participacije u društvu i dostupnosti evropskih fondova.

Planirano: 20.000,00

Rad u zajednici

Odvija se kroz dvije programske aktivnosti:

- Pružanje organizirane pomoći starijim i nemoćnjim sunarodnjacima - postoji relativno velik broj onih koji zbog godina, bolesti i onemoćalosti vrlo teško obavljaju i najosnovnije, od odlazaka u trgovinu i plaćanja komunalija, odlazaka liječniku, do svih kućanskih poslova, a naravno da zapostavljene ostaju i „manje potrebne“ socijalne aktivnosti, poput druženja, posjeta, odlazaka na kulturne događaje. Organizirane su dvije grupe aktivista (stariji i mlađi, ukupno 20-tak aktivista) koji pružaju pomoć starijim članovima zajednice. Aktivnosti: prijevoz i pomoć pri kontaktiranju javnih službi, druženje i pratnja, obavljanje poslova van kuće (nabava potrepština). U 2018. nastavljamo sa

svim ranijim aktivnostima - redoviti obilasci korisnika svaka dva tjedna, po potrebi i češće, pomoći pri odlasku liječniku, u ljekarnu, nabavi stvari, plaćanju računa ili samo druženje i odlazak na kavu, pomoći u kući. Za obilazak korisnika volonterima ćemo nastojati osigurati minimalna sredstva za nabavu manjih potrepština (kava, voće, manji popravci u stanu), tokom ljeta organizirati ćemo izlet korisnika i volontera u jedan od naših manastira. Ovaj projekt u sljedećoj godini namjeravamo ojačati angažiranjem socijalne radnice od koje očekujemo pomak ka sustavnijem i stručnjem radu sa starijima te njegovo proširenje.

- U 2018. Omladinska mreža će intenzivirati i obogatiti svoje redovite aktivnosti izvještavanja omladine širom zemlje o aktivnostima srpskih organizacija u Hrvatskoj s ciljem bolje informiranosti i poticanja mladih da više sudjeluju u životu zajednice. Planira se i organiziranje 6-8 radnih akcija na području Korduna, Banije, Zapadne Slavonije, Dalmacije, Like, Istočne Slavonije. Radne akcije će imati za svrhu čišćenje i brigu o svjetovnim i sakralnim objektima značajnim za Srbe u Hrvatskoj. Radit će se i na osiguranju suradnje s drugim srpskim institucijama kako bi se intenzivirala briga za takve osobe koje pretežno i žive u krajeve države koje je potrebno revitalizirati. Cilj ovih akcija je razvijanje solidarnosti i vlastite brige za ljudi i prostore koji su u potrebi. Organizirat će se godišnje putovanje za 20-30 mladih aktivnijih osoba čija je svrha, osim posjeta određenom području, srpskim institucijama i znamenitostima, i umrežavanje mladih ljudi, razmjena iskustava, povezivanje na privatnom i javnom planu te nagrađivanje za sudjelovanje u aktivnostima oMreže, osobito u radnim akcijama. Mreža će započeti pripremanje manjih projektnih prijedloga važnih za mlađu generaciju Srba, koje će ostvarivati u suradnji s drugim srpskim institucijama.

Nastavit će se i suradnje s YEN-om- odnosno proces pridruživanja toj organizaciji te organiziranje seminara i putovanja u inozemstvo.

Omladinska mreža planira raspisati i provesti kulturni natječaj –(fotografija, video, slika) čija je svrha aktiviranje mladih ljudi oko stvaranja djela koja bi mogla imati kulturnu vrijednost. Planira se i organiziranje godišnje prezentacije rada oMreže u svrhu daljnje promocije i intenziviranja istog, na kojem događaju bi se i objavili rezultati pomenutog natječaja.

Planirano: 50.000,00

Metoda rada VSNM

- Vijeće se sastaje u redovitim terminima, po mogućnosti svaka tri mjeseca.
- Između sjednica Vijeća, njegovo Predsjedništvo, u skladu sa Statutom određenim ovlastima, upravlja radom Vijeća.
- Za izvođenje pojedinih programske aktivnosti po potrebi se angažiraju stručni suradnici.

Orijentacija VSNM

- VSNM je gradsko vijeće, po statusu (kako po Ustavnom zakonu o pravu nacionalnih manjina tako i po članstvu u SNV-u) je županijsko; po temama kojima se bavi i opsegu djelatnosti ono je – nacionalno.
- VSNM ima moralni i politički imperativ da pruži svu moguću podršku vijećima srpske nacionalne manjine i ostalim institucijama srpske zajednice u slabije razvijenim, naročito u povratničkim sredinama.

Ukupno planirano: 800.000,00

U Zagrebu, 28.12.2017.

Ur.broj: VSNMZG-17AM-36

